

Keräilijän tunnustuksia

Osa 2:
SANOMALEHTISARJAKUVAN KUNINGAS

Jyrki Valnio

Tenavat-faneille tuttu jääreena löytyi Kalifornian Santa Rosasta helposti. Se ei ole mikä tahansa kuplahalli, vaan kaunis, hyvin hoidettu puurakennus viihtyisän puistikon keskellä.

Vieressä oli pieni matkamuistomyymälä tulvillaan kaikkea kuviteltavissa olevaa Ressu-kraasää. Ylätasanteella oli käydessäni pieni galleria Tenavat-originaaleja. Nyttemmin tilanne voi olla muuttunut, kun niille on varta vasten pystytetty oikein oma museokin. Tuolloin kuitenkin vitriineissä oli monen moisia palkintoja Emmystä kahteen Reubeniin. Takaseinä oli tupaten täynnä toisten piirtäjien töitä, joista miltei kaikki sisälsivät suoran viittauksen Tenaviin.

Näkymä oli kuin sarjakuvan kuka kukin on -teoksesta: Mort Walker, Walt Kelly, Milton Caniff, Johnny Hart... Erityisesti monet poliittiset pilapiirtäjät olivat käyttäneet Jaska Jokusta vertauskuvanaan.

Myyvälän kassatyttö suhtautui epäuskoisesti oikeutukseeni kysellä opastusta mestarin itsensä studiolla, jonka tiesin olevan lähistöllä. Asia ratkesi vasta varmistussoiton jälkeen.

Työhuone, osoitteessa One Snoopy Place, oli todellakin vain korttelin mitan päässä yleisölle avoimista kohteista, mutta hyvin kätkössä puiden takana. Rakennus muistutti pientä rivitaloa. Arastelin jo, olinko oikeassa paikassa, kunnes näin ison Ressun kuvan ovesa ja astuin sisään.

Aloin esitellä asiaani vastaanottotiskillä, kun oikealta aukesi ovi ja luokseni asteli reippaasti pitkän huiskea valkotukkainen mies, jonka kasvot olivat jokaiselle sarjakuvafanille tutut. Edessäni

seisoi Charles M. Schulz, aikakautensa merkittävin amerikkalainen sarjakuvapiirtäjä, sanomalehstrippien kiistaton kuningas.

Schulz viittoili minut työhuoneeseensa. Se oli jaettu kahteen tasoon, ensin tuli vastaan neuvottelutila sohvakalusteineen ja sen takana, pari askelmaa ylempänä, oli työtila piirustuspöytineen. Sivustalla oli kirjahylly, josta luvussa pöydällä näytti olevan jokin ikäänymistä ja kuolemaa käsittelevä teos.

Istuttiin piirustuspöydän ääreen. "Olet siis Suomesta?" Schulz kysyi. "Meillä oli täällä jääreena ikämiesten jääkiekkoturnausta, jossa oli suomalainen joukkue. Hyvin hiljaisia miehiä".

Esittelin omia piirroksiani. Schulz teki pieniä, käytännöllisiä huomautuksia: "Älä koskaan piirrä hahmoa näin, täysin sivulta, se latistaa kuvan kaksitasoiseksi. Vaikka hahmo olisikin sivuuttain, näytä aina myös vähän toista sivua, jotta syvyys säilyy".

Schulz kaivoi kirjahyllystä malliksi opuksen hyvästä viivankäytöstä. Se oli Percy Crosby'n Skippy, sarja jota hän on useissa kirjoissaankin kehunut.

Kerroin olevani matkalla San Diegon sarjakuvafestivaaleille, jonne olisi tulossa myös hänen hyvä ystävänsä Patrick McDonnell. Schulz rupeaa kirjoittamaan itselleen muistilappua ja kuuluisa käppen tärinä erottuu selvästi. Hänen käsialansa on hyvin suurta, ilmeisesti jotta siinä säilyisi edes jotain tolkkua. Viiva tärisee pahoin. Voiko noilla käsillä todella vielä itse piirtää joka viivan, kuten tunnettu tieto kertoo?

"Ei käsissäni varsinaisesti mitään vikaa ole. Olen vain vanha", sanoo 77-vuotias piirtäjälegenda.

Saan tilaisuuden pistää tämän testiin, kun kaivan laukustani Suomesta asti raahaamani Tenavat-jättikirjan. Osoitan siitä kaikkien aikojen suosikkistrippini, Jaska Jokusesta ja pienestä punatukkaisesta tytöstä.

Saan kirjaani mestarin signatuurin ja nimikirjoituksen ohien syntyy myös nopeasti, tärisevistä käsistä huolimatta, kuva Ressusta, joka näyttää tismalleen siltä kuin pitääkin. Kun homma on näin hyvin näpeissä, siinä ei näköjään vapinaakaan haittaa.

Jotain minun on kuitenkin vielä aivan pakko sanoa ennen lähtöäni, silläkin uhalla, että kuulostaisin töykeältä... Olisikohan mitenkään mahdollista, että saisin Schulzin taivuteltua luopumaan yhdestä originaalistaan?

"Tottahan toki", Schulz huikkaa iloisesti. "Haen sinulle yhden", hän sanoo ja poistuu huoneesta. Tilanteesta jännityneenä jään odottamaan. Mitähän minä oikein äsken tulin sanoneeksi? Mutta toden totta, Schulz palaa ja ojentaa minulle ihka aidon Tenavat-striippiä.

Ovelle saateltaessa Schulz vinkkaa toiseen suuntaan johtavaa käytävää. "Minä en originaaleja koskaan varsinaisesti ole kerännyt, mutta näitä nyt on vain... kertynyt". Käytävän seinä on täynnä alkuperäispiirroksia, ensimmäisenä näkyy Crazy Kat -sunnuntai-sivu. Matkamuistomyymälän galleria olikin siis vain kokoelman julkinen osa!

Palasin majapaikkaani San Franciscoon. Keräilijätuttavani Steve piti minua hyvin onnekkaina. Schulz oli perinteisesti ollut hyvin vieraanvarainen kävijöille - kuulemma hänen kotinumeronsakin löytyi luettelosta - mutta viime aikoina hän oli alkanut hiukan rajoittamaan tavoitettavuuttaan.

Steve avusti San Franciscon sarjakuvamuseota. Matkatessamme San Diegon festivaaleille, hän otti museon messuosastolle myyntiin muutaman Schulzin tähän tarkoitukseen lahjoittaman originaalin.

"Paljonko näistä pyydetään?", kysyi Steve museon johtajalta.

"Ajateltiin, että tuhat kolmesataa".

"Laitetaan tuhat viisisataa, ei se mies enää siitä nuorene", totesi Steve, lakimies kun oli.

Ei nuorentunut, ei. Tuolloin oli elokuun alku 1999. Vain paria kuukautta myöhemmin Schulz yllätti maailman ilmoittamalla Tenavien loppumisesta. Hänellä oli todettu syöpä.

Helmikuun puolivälissä oli suruviestien aika. Minulle sen toimitti tekstiviestillä ystäväni, joka oli pannut merkille toistuvan ajoituksen sarjakuvapiirtäjien lopun aikojen airueena: "Hetken hän jaksoi taistella, mutta kohtalo oli väistämätön sinun vierailusi jälkeen: Charles Schulz on kuollut!"

Lisätietoja Charles Monroe Schulzista (1922 - 2000): Rheta Grimsley Johnson: Good Grief! (1989), www.snoopy.com

